

Mundësitë dhe shembuj të përdorimit:

- Krijimi i një teksti (poezi, tregim) ose i një libri në gjuhën e prejardhjes në kompjuter (paraqitja e bukur, event. ilustrime, edhe pa internet e mundshme).
- Hyrje për N në përdorimin e makinave të rëndësishme të kërkimit ose burimeve të informacionit në gjuhën e prejardhjes (Wikipedia, etj); luajnë me disa shembuj.
- Marrja e informacioneve nga faqet e internetit në gjuhën e prejardhjes (p.sh. për tema historike, të bujqësisë, të poezive / përrallave etj). Planifikimi i temës duhet të bëhet së bashku me N, rezultatet e kërkimeve në internet do të duhej të integroheshin si një material mësimor.
- Përdorimi i e-mail, skype, sms për marrjen e informacionit nga vendi i prejardhjes (të afërmit, shokët/shoqet).
- Korespondencë me një klasë në vendin e prejardhjes; krahaso më poshtë 3.6.
- Eksperimente me makineritë e përkthimit (p.sh. me «përkthyesin» e integruar të Google): të jepet një tekst i shkurtër në gjuhën e vendit mikpritës, për ta përkthyer në gjuhën e prejardhjes: Çfarë është krijuar, çfarë gabimesh ka, si mund të shpjegohen etj. Të bëhet e njëjta në drejtim të kundërt.

3.5 Dialektet në gjuhën tonë dhe në gjuhët e tjera

Qëllimi

Në shumicën e gjuhëve ka përveç standardeve, apo varianteve të shkruara, edhe një numër variantesh dialektore, veçanërisht për përdorim gojor. Perceptimi i N lidhur me këtë duhet të forcohet si dhe të zgjerohen njohuritë dhe vetëdija e tyre gjuhësore.

kl. 5–9

45 min.

Materiali:
Ndoshta harta e vendit.

Rrjedha:

- Hyrja, p.sh. ashtu që M të fillojë mësimin në dialektin më të gjerë të mundshëm dhe të informojë se sot do të zhvillohet një orë mësimi në lëndën e gjuhës mbi një temë të veçantë. Për çfarë mund të bëhet fjalë?
- Diskutim: hamendësime të N, përvojat me dialektin apo dialektet në gjuhën e parë: Kush e përdor dialektin, kur dhe ku, cilat fjalë tipike në dialekt i dini (të shënohen në dërrasë të zezë) çfarë dallimesh dialektore ekzistojnë në mes rajoneve të ndryshme (të tregohen në hartën e vendit!); problemet në të kuptuar mes dialekteve të ndryshme etj.
- Detyrë për javën e ardhshme të sillen regjistrimet për dialektet (gjyshërit etj., ndoshta të incizohen nëpërmjet telefonit/skype). Ndoshta në dëgjuesat mund të gjenden prova për dëgjim në dialekt në internet (për shembull, italisht: <http://www.yougulp.it/dialetto/>): Të sillen dhe të lokalizohen në hartë vendet ku fliten të folmet dialektore.
- Vështrim në gjuhën standarde: çfarë e bën atë të ndryshojë nga dialektet, ku përdoret (për të shkruar, në lajmet televizive etj.). Ndoshta të shkruhet një tekst i shkurtër në gjuhën standarde dhe të krahasohet me dialektin. Çfarë është e vështirë në gjuhën standarde?
- Si është prestigji i dialektit në gjuhën tonë; ku dëgjohet ai; kush e përdor atë (ose jo)?

- Dialektet dhe gjuha standarde në vendin e emigracionit: çfarë dinë N për to; kur përdoret, cili variant; cili është prestigji i dialektit këtu?
- Diskutim: Marrëdhënia ime emocionale me dialektin dhe gjuhën standarde në gjuhën e parë dhe të dytë; Vlerësimi im për përdorimin praktik të dialektit dhe të gjuhës standarde.

3.6 Korrespondenca për çështjet ndërkulturore

Qëllimi

Pyetjet që lidhen me jetën në, me dhe në mes të kulturave janë veçanërisht aktuale për nxënësit e MGJP. Qëllimi i projektit «korrespondencë» është për t'i diskutuar këto çështje me njerëz nga kontekste të tjera dhe nëpërmjet kësaj për t'i zgjeruar pikëpamjet personale. Në të njëjtën kohë, projekti ndihmon për kompetencën në të shkruar dhe për kompetencën për mediat.

kl. 5–9

45 min.

Rrjedha:

- Në bazë të një teme aktuale në kuadër të temës «Bashkëjetesa ndërkulturore» M i nxit N për të marrë pikëpamjet e njerëzve nga kontekstet e tjera dhe për t'u ballafaquar me to. Kjo duhet të ndodhë në formën e një korrespondence elektronike (e-mail, ndoshta SMS). Tema/çështje të mundshme: Përvoja personale me ksenofobinë të ne – pozita e «të huajve» në sistemin politik – pozita e MGJP në sistemin arsimor – pozita dhe prestigji i pakicave të tilla si p.sh.romët – diskutim në lidhje me debatin aktual politik.

- Me klasën zgjidhet një temë dhe diskutohen partnerët/et korrespondentë të mundshëm dhe kontekstet. Shembuj të korrespondencës me klasët: Një klasë e shkollës nga vendi i prejardhjes – një klasë e MGJP në një komunë tjetër të vendit mikpritës – një klasë MGJP në një vend tjetër të emigracionit – një klasë e MGJP nga një grup tjetër gjuhësor. (Tek vendosja e kontakteve përkatëse ndoshta mund të ndihmojë Ministria e Arsimit e vendit të prejardhjes.) Për korrespondenca individuale: të afërmit, miqtë, të njohurit brenda grupit ose nga grupet e tjera gjuhësore. Është emocionuese kur e njëjta çështje u shtrohet adresuesve/eve në kontekste të ndryshme. Sigurisht, mund t'u shkruhet edhe politikanëve/eve ose autoriteteve dhe të lutet që të japin pozicionimin e tyre.